

โดย ประเสริฐ สุดใหม่

อดีตคณะที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อดีตหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบ
ตรวจสอบคุณภาพปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร นักวิทยาศาสตร์ที่ปรึกษาและนายความ หนังสือพิมพ์
มติชนรายวัน วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๐๙๑๒ กอสมบ.กร.เสกสรภน

ปุ๋

ยเป็นปัจจัยการผลิตพืชที่สำคัญ เพราะเป็นที่มาของธาตุอาหารพืช ไม่ต่ำกว่า ๑๓ ชนิด ในแต่ละปี เราประเมินไม่ได้ว่าทั้งประเทศใช้ปุ๋ย ทุกชนิดปริมาณเท่าใด ได้แต่คิดประเมิน โดยประมาณเท่านั้น

๑๑ ปี แห่งการรอกคอย

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้แล้ว*

ดัชนีที่ใช้ประเมินค่อนข้างจะแน่นอน คือ ดูจากปริมาณนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ ประมาณว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ยอดถึงเดือน พฤศจิกายน ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีการนำเข้าปุ๋ยเคมีเข้ามาประมาณ ๔.๐๗ ล้านตัน ผลผลิตภัณฑ์มูลค่าประมาณ ๔.๒๗ หมื่นล้านบาท

ที่ยกตัวเลขมาแสดงก็เพื่อจะบอกว่าปุ๋ย มีความสำคัญ และเป็นสินค้าของประชากร ส่วนใหญ่ของประเทศ

ด้วยเหตุนี้เมื่อ ๓๒ ปีที่ผ่านมา รัฐจึงได้ ตรา พ.ร.บ.ปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ขึ้นเพื่อควบคุม กำกับ ดูแล และจัดการปุ๋ย โดยเฉพาะปุ๋ยเคมี เพื่อป้องกันปุ๋ยเคมีปลอมเป็นหลัก

ต่อมาเมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมเทคโนโลยี มีความก้าวหน้า จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีมากขึ้น รวมทั้งมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและปัญหาของประเทศ ในปัจจุบัน เนื่องจากมีปุ๋ยเคมีปลอมบางประเภท (ปุ๋ยเคมีปลอมมีหลายประเภท) ปุ๋ยอินทรีย์ และ

* นางสาวจุฬารัตน์ ยะเนนิน นิติกร กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สรรพวง

ปุ๋ยชีวภาพที่ด้อยคุณภาพ ปรากฏในท้องตลาด เมื่อระยะเวลาหลายปีล่วงมาแล้วโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจเข้าไปจัดการเนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจนให้ปราศจากข้อสงสัย เพื่อให้ควบคุม กำกับ ดูแล จัดการปุ๋ยทั้ง ๓ ชนิด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รัฐจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นมาใหม่ โดยการปรับปรุง แก้ไข บทบัญญัติเดิมบางส่วน โดยอย่างน้อยได้มีการริเริ่มแก้ไขตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีการประกาศใช้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ ในเล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๗ ก หน้า ๑ ถึงหน้า ๒๘ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้เขียนได้ติดตามเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น รวมระยะเวลา ๑๑ ปีแล้ว จึงขอแจ้งข่าวให้ผู้ประกอบการค้า ผู้ผลิต ผู้นำส่ง เกษตรกรผู้ใช้ พนักงานเจ้าหน้าที่ นักศึกษาและฝ่ายต่าง ๆ ที่สนใจ ได้โปรดทราบเพื่อจะได้เตรียมการดำเนินการ และปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป โดยหลักการแล้วกฎหมายฉบับนี้ได้ขยายขอบข่ายการบังคับใช้ของอำนาจรัฐผ่านพนักงานเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. ปรับปรุงบทนิยามเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการควบคุมปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ (มาตรา ๓)
๒. ขยายขอบข่ายอำนาจของรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้มากขึ้นกว่าเดิม

โดยให้สามารถกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติตามกฎหมายได้ (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการปุ๋ย โดยมีภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการค้าปุ๋ย และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสิ่งแวดล้อมด้วย (มาตรา ๕ มาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๐)

๔. กำหนดเพิ่มเติมให้การประกอบกิจการ เกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี ปุ๋ยชีวภาพ และ ปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในระบบการควบคุมทั้งการผลิต การจำหน่าย ตลอดจนขยายอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ควบคุม กำกับ ดูแล และจัดการ ตามกฎหมายได้ด้วย ตลอดจนขยายระยะเวลา ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเป็น ๕ ปี (ของเดิม ๓ ปี) ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ที่ผลิตเพื่อการค้า มีระยะเวลา ๕ ปีด้วย

๕. กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายใน หลายมาตราสูงขึ้น เช่น การกระทำผิดฐาน ผลิตปุ๋ยเคมีปลอมให้สูงขึ้น โดยเฉพาะโทษปรับ อัตราสูงสุดถึงสองล้านบาท และแม้ผู้กระทำผิด จะไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยปลอมก็ต้องรับโทษปรับตั้งแต่นั้นหนึ่งแสนห้าหมื่นถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

๖. ให้อำนาจอธิบดีกรมวิชาการเกษตร กำหนดห้องปฏิบัติการ (ภาคเอกชน) ตรวจวิเคราะห์ ปุ๋ยเพื่อนำรายงานผลการวิเคราะห์มาประกอบ เอกสารขึ้นทะเบียนปุ๋ยได้

รายละเอียดผู้เกี่ยวข้องสามารถติดตามได้จากหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๗ ก วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ **จ**